Opinie

Een getorpedeerde tanker keert niet, maar zinkt

Opinie

De Pano-reportage over de (stikstof)malaise in de landbouw van enkele weken geleden blijft nazinderen, in de politieke wereld maar zeker ook onder de boeren. Zo deelt ook landbouwer Maarten Van Schoonbeek zijn visie over de huidige situatie binnen de sector. “De volledige samenleving profiteert van het huidige landbouwmodel, niet enkel Boerenbond. Wie moet er dan opdraaien voor de broodnodige transitie?”

12 OKTOBER 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 12 OKTOBER 2022 15:39

Lees meer over:
stikstof
Boeren

In de reportage kwamen verschillende mensen aan het woord: enkele gedreven collega-landbouwers met fantastische bedrijven die hun geloof in onze overheid volledig kwijt waren, enkele collega-landbouwers die hun geloof in Boerenbond kwijt waren en enkele experten die hun geloof in onze sector duidelijk kwijt waren.
Mijn respect voor de eersten was zeer groot, het begrip ook, voor wat het waard is. Sommige uitspraken van de andere collega's en de experten deden mij dan weer eerder denken aan veredelde cafépraat.
Een deel van de Vlaamse regering was er als de kippen bij om zowel de houding van sommige boeren, de positie van Boerenbond en industriële productiemethoden sterk te veroordelen. Minister Demir vindt dat Boerenbond geprofiteerd heeft van het huidige landbouwmodel en dat ze nu ook maar moet opdraaien voor de broodnodige transitie van onze sector. Dat steekt, en niet alleen bij Boerenbond. Ja, ik ben lid. Neen, ons volledige bedrijf is niet afhankelijk van bedrijven die zijn gelinkt aan Boerenbond. En neen, ik krijg morgen geen consulenten van Boerenbond aan de deur, die mij doen herinneren aan een “omerta” binnen onze sector, zoals één van de experten in de reportage beweerde.

Pact tussen landbouw en industrie

Vermits Nederland gidsland is voor Vlaanderen binnen deze stikstofproblematiek, informeer ik mij graag via de mediakanalen van onze noorderburen. Laatst las ik een lang interview met Cees Veerman, oud-minister van Landbouw in Nederland, econoom, oud-voorzitter van natuurmonumenten, voorzitter van de raad van bestuur van de universiteit Wageningen, maar bovenal zelf landbouwer. Een man die dus gepokt en gemazeld is binnen de sector, toch iets wat ik van sommige Vlaamse ministers niet meteen kan zeggen. De man was 30 jaar geleden al bezig met de stikstofproblematiek. Zijn visie was soms pijnlijk, maar meestal heel erg verhelderend.

Cees Veerman beweerde dat er geen langetermijnvisie is voor bedrijven die in of vlak tegen natura2000-gebieden liggen. Hoe pijnlijk dat ook is. De snelste manier om stikstofruimte te creëren, is volgens hem de piekbelasters uit te kopen. Over wie dat moet betalen, was hij zo mogelijk nog duidelijker: de maatschappij. Niet alleen de boeren of een Boerenbond, niet de agro-industrie.
Volgens hem is de landbouw in onze contreien aan een geweldige opmars bezig sinds het einde van de 19e eeuw, en dan vooral na de Tweede Wereldoorlog. Hij sprak als econoom van een stilzwijgend pact tussen landbouw en de industrie. Deze laatste had immers veel en goedkope werkkrachten nodig en dat was alleen mogelijk met een sterke en innovatieve landbouwsector. Zoniet werkte iedereen nog op het veld en had niemand tijd voor een andere job.
Iets wat de huidige Amerikaanse minister van Landbouw, Tom Vilsak, ooit mooi verwoordde in een veel bekeken toespraak: “99 procent van de Amerikanen heeft de optie om iets anders te doen dan te boeren, omdat 1 procent van de Amerikanen voor voedsel zorgt”. In Vlaanderen is nog maar 0,6 procent van de bevolking landbouwer. Ze zorgen niet alleen voor voeding, maar ook voor een positieve handelsbalans van 5,5 miljard euro.
Volgens Veerman daalde het aandeel van voeding binnen het gezinsbudget van 25 procent naar 4 procent omwille van de snelle professionalisering van de landbouwsector. Iedereen heeft dus baat gehad bij de landbouwsector zoals deze de voorbije decennia geëvolueerd is. Vandaar dat ze ook ondersteund, vergund en gesubsidieerd werd.
Ik citeer Cees Veerman nogmaals: "Niemand verplicht je om te boeren, maar als je ervoor kiest om boer te worden, dan moet je je oriënteren om wat er je te wachten staat. En dan heb je recht op de solidariteit van de samenleving. Waarom? De samenleving heeft altijd geprofiteerd van jouw prestaties, namelijk voedselzekerheid en lage voedselkosten. Daar heeft de samenleving nooit voor hoeven te betalen. De natuur en de dieren hebben dat betaald."

> **Als Vlaanderen een andere landbouw wil, zal de omschakeling met het nodige respect moeten gebeuren. Dat is nu niet het geval**
>
> Maarten Van Schoonbeek

Als Vlaanderen een andere landbouw wil, zal de omschakeling met het nodige respect moeten gebeuren. Dat is nu niet het geval. Getuige daarvan zijn de radeloze bedrijfsleiders in de Pano-reportage en zij zijn zeker niet alleen. De volledige sector zit in een verplichte standstill. Er is dus geen sprake van die bewuste solidariteit.
Als ik dan toch even de filosoof in mezelf mag wakker maken... Men vergelijkt onze sector wel eens met een grote tanker die maar moeilijk kan keren. Wel, in plaats van die tanker een andere richting op te duwen en te vragen aan de bemanning of ze wil meewerken, torpedeert minister Demir deze nu gewoonweg. De tanker zal dus niet draaien maar hij zal zinken. Of met wat geluk zal de voltallige bemanning het water uit de boot hozen, zodat ze alsnog dezelfde koers kunnen blijven uitvaren. In beide gevallen blijft dit dus vooral een gemiste kans.

Met dit opiniestuk wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De Auteur

Maarten Van Schoonbeek is gemeenteraadslid maar vooral boer. Samen met zijn broer en vader baat hij een gemengd landbouwbedrijf uit. Hun rundveetak kreeg 4 jaar na de bouw op een nieuwe locatie ervan in 2014 een oranje PAS -brief. Een dossier voor “vrijwillige bedrijfsconversie" werd recent opgemaakt.

Beeld: Straffe Streek

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada